

## Anonimizuota versija

Vertimas

C-639/21-1

### Byla C-639/21

#### Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

**Gavimo data:**

2021 m. spalio 19 d.

**Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:**

*Cour de cassation* (Kasacinis teismas Prancūzija)

**Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:**

2021 m. spalio 13 d.

**Kasatorius:**

PB

**Kitos kasacinio proceso šalys:**

*Geos SAS*

*Geos International Consulting Limited*

<...>

**KASACINIS TEISMAS**

<...>

2021 M. SPALIO 13 D. COUR DE CASSATION, CHAMBRE SOCIALE  
(KASACINIS TEISMAS, SOCIALINIŲ BYLŲ KOLEGIJA) SPRENDIMAS

PB <...> pateikė kasacinį skundą <...> dėl 2019 m. gruodžio 18 d. *Cour d'appel de Montpellier (4e A chambre sociale)*, (Monpeljė apeliacinis teismas (ketvirta A socialinių bylų kolegija), Prancūzija) priimto sprendimo byloje, kurioje buvo nagrinėtas jos ginčas su bendrove *Geos*, <...> buveinės adresas <...> Tour Franklin, 100-101 terrasse Boieldieu, 92800 Piuto, ir bendrove *Geos International*

*Consulting Limited*, buveinės adresas Salisbury House LG <...>, 28-29 Finsbury Circus, EC2M 5Q Londonas (Jungtinė Karalystė),

kitomis kasacinio proceso šalimis.

<...>

<...> [nacionalinio proceso klausimai],

Kasacinio teismo socialinių bylų kolegija <...> [prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo sudėtis], po pasitarimų įstatyme numatyta tvarka, priėmė šį sprendimą.

### **Faktinės bylos aplinkybės ir procesas**

- 1 Remiantis skundžiamu sprendimu (Monpeljė, 2019 m. gruodžio 18 d.), PB 2016 m. spalio 1 d. pradėjo dirbti bendrovėje *Geos International Consulting Limited* tinklo administratoriumi.
- 2 Ši bendrovė yra Jungtinėje Karalystėje pagal Prancūzijos teisę įsteigtos bendrovės *Geos* patronuojamoji bendrovė.
- 3 Darbuotojas darbo santykių metu atliko įvairias užduotis Kabule (Afganistas).
- 4 2017 m. spalio 2 d. įspėjusi, 2018 m. sausio 11 d. Jungtinės Karalystės bendrovė atleido darbuotoją iš darbo.
- 5 2018 m. gegužės 9 d. ieškinyje, remdamasis darbu keliose įmonėse, kasatorius kreipėsi į Monpeljė darbo ginčų teismą, prašydamas solidariai priteisti iš bendrovių *Geos International Consulting Limited* ir *Geos* įvairias pinigų sumas, kaip įstatymu numatytą išėtinę išmoką, išmoką už įspėjimo apie atleidimą iš darbo laikotarpį, išmoką už nepanaudotas mokamas atostogas, nuostolius dėl atleidimo iš darbo be konkrečios ir rimtos priežasties ir nesąžiningą darbo sutarties vykdymą, taip pat pateikti jam darbo sutarties nutraukimo dokumentus, kurių nepateikęs bendrovei būtų skiriama bauda.
- 6 2019 m. gegužės 17 d. sprendimu šis teismas atmetė bendrovių prieštaravimą dėl teisingumo, grindžiamą Jungtinės Karalystės teismų jurisdikcija, pripažinęs priimtinais darbuotojo reikalavimus bendrovei *Geos*, ir perdavė bylą nagrinėti iš esmės.
- 7 2019 m. gruodžio 18 d. sprendimu *Cour d'appel de Montpellier* (Monpelje apeliacinis teismas) pakeitė visą sprendimą. Priimdamas naują sprendimą, jis konstatavo, kad Prancūzijos teismai neturi teritorinio teisingumo nagrinėti ginčą ir nurodė darbuotojui kreiptis į tinkamą teismą.
- 8 Priimdamas tokį sprendimą, apeliacinis teismas pirmiausia konstatavo, kad Londone (Jungtinė Karalystė) įsteigta bendrovė *Geos International Consulting*

*Limited* 2016 m. spalio 1 d. įdarbino darbuotoją, bendrovė *Geos* yra minėtos bendrovės patronuojančioji bendrovė, o darbuotojas atliko įvairias užduotis tik Kabule. Be to, teismas nurodė, kad darbuotojas įprastai nedirbo nei Prancūzijoje, nei iš jos, paskutinė jo darbo vieta buvo Afganistane, o jį įdarbinusi bendrovė nebuvo įsikūrusi Prancūzijos teritorijoje.

- 9 Darbuotojas pateikė kasacinį skundą dėl šio sprendimo.
- 10 Bendrovės prašė atmesti kasacinį skundą, o nepatenkinus šio reikalavimo – pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šiuos klausimus:

„Ar 2012 m. gruodžio 12 d. Reglamento Nr. 1215/2012 4 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį Prancūzijos darbuotojas, dirbantis už Prancūzijos ribų pagal darbo sutartį, sudarytą su kitoje valstybėje narėje įsteigta bendrove, kuriai yra pavaldus, gali pareikšti Prancūzijos teismui ieškinį prieš Prancūzijoje įsteigtą patronuojančiąją bendrovę dėl darbo santykių ginčo, remdamasis tik patronuojančios bendrovės kaip bendro darbdavio statusu, nepateikdamas papildomų įrodymų?

Ar 2012 m. gruodžio 12 d. Reglamentas Nr. 1215/2012 turi būti aiškinamas taip, kad tokiu atveju darbuotojas turi įrodyti, kad bendrovė, kuriai jis pareiškė ieškinį Prancūzijos teismuose, turi darbdavio statusą („darbdavys“ yra autonomiška Sąjungos teisės sąvoka)?“

### **Kasacinio skundo pagrindo nagrinėjimas**

#### Pagrindo nurodymas

- 11 Darbuotojas skundžia teismo sprendimą, kuriame teigiama, kad ginčas neteisingas Prancūzijos teismams ir rekomenduojama kreiptis į tinkamą instanciją, nors „pagal 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 4 straipsnį asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra valstybėje narėje, ieškiniai turi būti pareiškiami tos valstybės narės teismuose neatsižvelgiant į šių asmenų pilietybę. Kadangi nagrinėjamu atveju ieškinys buvo pateiktas prieš *SAS Geos*, kurios registruota buveinė yra Prancūzijoje, Prancūzijos teismai turėjo jurisdikciją nagrinėti šį ginčą. Nusprendęs, kad Prancūzijos teismai neturi teritorinio teisingumo, apeliacinis teismas pažeidė 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1215/2012 4 straipsnį.“

#### Kasacinio teismo atsakymas

Pagrindo priimtinumas

- 12 <...>

- 13 <...>
- 14 <...> [Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad pagrindas priimtinas]

Pagrindo pagrindumas

Sąjungos teisė

- 15 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 2 straipsnio 1 dalyje buvo nustatyta, kad, laikantis šio reglamento nuostatų, valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims, neatsižvelgiant į jų pilietybę, bylos keliamos tos valstybės narės teismuose.
- 16 Remiantis šio reglamento 6 straipsnio 1 punktu, valstybėje narėje nuolat gyvenančiam asmeniui, jeigu jis yra vienas iš atsakovų, galima pareikšti ieškinį vieno iš jų nuolatinės gyvenamosios vietos teisme, jei reikalavimai yra taip glaudžiai susiję, kad juos tikslinga nagrinėti ir spręsti kartu, siekiant išvengti nesuderinamų sprendimų atskirose bylose.
- 17 Reglamento Nr. 44/2001 18 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad bylų, susijusių su individualiomis darbo sutartimis, jurisdikcija nustatoma vadovaujantis šio reglamento II skyriaus 5 skirsniu, nepažeidžiant jo 4 straipsnio ir 5 straipsnio 5 punkto.
- 18 Reglamentas Nr. 44/2001 buvo panaikintas 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo.
- 19 Pagal Reglamento Nr. 1215/2012 81 straipsnį jis įsigaliojo nuo 2015 m. sausio 10 d., išskyrus 75 ir 76 straipsnius.
- 20 Reglamento Nr. 1215/2012 II skyriaus 1 skirsnyje esančio 4 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad pagal šį reglamentą asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra valstybėje narėje, neatsižvelgiant į pilietybę, ieškiniai turi būti pareiškiama tos valstybės teismuose.
- 21 Pagal šio reglamento 20 straipsnio 1 dalį, kuri yra II skyriaus 5 skirsnyje, jurisdikcija dėl bylų, susijusių su individualiomis darbo sutartimis, nustatoma pagal šį skirsnį, nedarant poveikio 6 straipsniui, 7 straipsnio 5 punktui, ir, kai ieškinys reiškiamas darbdaviui, 8 straipsnio 1 punktui.
- 22 Remiantis minėto reglamento 8 straipsnio 1 punktu asmeniui, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta yra valstybėje narėje, ieškinys taip pat gali būti pareikštas vieno iš atsakovų nuolatinės gyvenamosios vietos teismuose, jeigu reikalavimai yra taip glaudžiai susiję, kad yra tikslinga juos nagrinėti ir spręsti visus iš karto, siekiant išvengti nesuderinamų sprendimų atskirose bylose.

Ginčui išspręsti būtini klausimai

- 23 Reglamento Nr. 1215/2012 II skyriaus 5 skirsnio nuostatos yra ne tik specialios, bet ir išsamios (2017 m. rugsėjo 14 d. ESTT sprendimo *Nogueira ir kt.*, C-168/16 ir C-169/16, 51 punktas ir 2018 m. birželio 21 d. Sprendimo *Petronas Lubricants Italy*, C-1/17, 25 punktas).
- 24 Sąvoka „individuali darbo sutartis“ pagal šį reglamentą suponuoja darbuotojo ir darbdavio pavaldumo santykius, nes esminis darbo santykių požymis yra tas, kad asmuo tam tikrą laiką kito asmens naudai ir jo vadovaujamas privalo teikti paslaugas ir turi teisę už jas gauti darbo užmokestį (2021 m. vasario 25 d. ESTT sprendimo *Markt24*, C-804/19, [25] punktas).
- 25 Pagal Kasacinio teismo jurisprudenciją vienai bendrovių grupei priklausanti bendrovė laikoma kitos bendrovės darbuotojų darbdaviu tais atvejais, kai egzistuoja pavaldumo ryšiai arba be būtino tai pačiai grupei priklausančių bendrovių ekonominių veiksmų koordinavimo ir ekonominio dominavimo, sąlygoto šio priklausymo, egzistuoja nuolatinis šios bendrovės kišimasis į bendrovės darbdavės ekonominį ir socialinį valdymą, dėl kurio pastarosios veiksmai praranda savarankiškumą.
- 26 Atsižvelgdamas į Sprendimą *Glaxosmithkline ir Laboratoires Glaxosmithkline* (2008 m. gegužės 22 d. ESTT sprendimas C-462/06), Kasacinis teismas nusprendė, kad darbuotojo darbo Prancūzijoje įsteigtoje patronuojančioje bendrovėje ir jį įdarbinusioje kitoje valstybėje narėje įsteigtoje patronuojamojoje bendrovėje atveju Prancūzijos teismų jurisdikcija priimti sprendimą dėl minėto darbuotojo reikalavimų patronuojamajai bendrovei negali būti pripažinta pagal kolizines normas, numatytas Reglamento Nr. 44/2001 6 straipsnio 1 punkte, šis jurisdikcijos pripažinimas turėtų būti vertinamas pagal to reglamento 19 straipsnio nuostatas (2008 m. gruodžio 16 d. socialinių bylų kolegijos sprendimas Nr. 04-44.713, Bull. 2008, V, Nr. 248).
- 27 Kasacinis teismas, atsižvelgdamas į Reglamentą Nr. 44/2001 ir darbuotojo parodymus apie darbą tiek patronuojančioje bendrovėje, turinčioje buveinę Prancūzijoje, tiek jį įdarbinusioje patronuojamojoje bendrovėje, turinčioje buveinę kitoje valstybėje, taip pat nusprendė, kad pagal šio reglamento 2 straipsnio 1 dalį Prancūzijos teismai turi jurisdikciją nagrinėti šio darbuotojo pareikštą ieškinį minėtoms bendrovėms dėl patronuojančiosios bendrovės buveinės nereikalaujant iš anksto įvertinti, ar egzistuoja tiesioginis pavaldumo ryšys tarp darbuotojo ir patronuojančiosios bendrovės (2015 m. sausio 28 d. socialinių bylų kolegijos sprendimas Nr. 13-23.006, Bull. 2015, V, Nr. 17).
- 28 Teismas nusprendė, kad tokiu atveju minėto reglamento II skyriaus 5 skirsnyje įtvirtintų specialių jurisdikcijos taisyklių dėl bylų, susijusių su individualiomis darbo sutartimis, savarankiškas pobūdis nekliudo taikyti Reglamento Nr. 44/2001 2 straipsnio 1 dalyje numatytos bendrosios jurisdikcijos taisyklės, pagal kurią

jurisdikcija priskiriama atsakovo nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės narės teismams.

- 29 Iš Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijos (Sprendimas *Glaxosmithkline* ir *Laboratoires Glaxosmithkline*) dėl Reglamento Nr. 44/2001, matyti, kad į teismą, kuriam galima paduoti ieškinį dėl patronuojamosios bendrovės darbdavės remiantis darbu keliose bendrovėse negali būti kreipiamasi su reikalavimu prieš patronuojančiąją bendrovę, kurios buveinė yra kitoje valstybėje narėje, nes Reglamento 44/2001 6 straipsnio 1 punkte numatyta specialios jurisdikcijos taisyklė netaikytina ginčui, patenkančiam į jo II skyriaus 5 skirsnį, susijusį su jurisdikcijos taisyklėmis, taikytinomis individualioms darbo sutartims.
- 30 Kadangi pagal Prancūzijos teismų jurisprudenciją darbo keliose bendrovėse sąvoka neapsiriboja tiesioginio pavaldumo santykių tarp patronuojamosios bendrovės darbuotojo ir patronuojančiosios bendrovės buvimu, o apima ir šio sprendimo 25 dalyje aprašytus atvejus, nesant galimybės taikyti Reglamento Nr. 44/2001 6 straipsnio 1 punkte numatytos sąsajos taisyklės, nustatant teismą, kompetentingą vertinti darbuotojo reikalavimo, paremto struktūriniu ar kolektyviniu darbo keliose bendrovėse pobūdžiu, pagrįstumą, buvo galima taikyti tik 2 straipsnio 1 dalyje numatytą bendrosios jurisdikcijos taisyklę.
- 31 Ieškinio darbdaviui atveju Reglamento Nr. 1215/2012 20 straipsnio 1 dalyje ir 8 straipsnio 1 punkte numatyta, kad, jeigu asmuo, kurio nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, yra vienas iš atsakovų, jam ieškinys taip pat gali būti pareikštas vieno iš jų nuolatinės gyvenamosios vietos teisme, jeigu reikalavimai yra taip glaudžiai susiję, kad yra tikslinga juos nagrinėti ir spręsti visus iš karto, siekiant išvengti nesuderinamų sprendimų atskirose bylose.
- 32 Atsižvelgdamas į šias naujas nuostatas, leidžiančias darbuotojui esant nurodytai darbo keliose bendrovėse situacijai, atitinkančiai šiuos sąsajos kriterijus, kreiptis į jį įdarbinusios bendrovės buveinės vietos valstybės narės arba į kitos bendrovės, kurioje jis dirba, buveinės vietos valstybės narės teismus, Kasacinis teismas siekia išsiaiškinti dėl Reglamento Nr. 1215/2012 4 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos bendrosios jurisdikcijos taisyklės ir šio reglamento 11 skyriaus 5 skirsnio sąsajos.
- 33 Taigi kyla klausimas, ar minėto reglamento 4 straipsnio 1 dalis ir 20 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinamos taip, kad tuo atveju, kai, pareikšdamas ieškinį valstybėje narėje buveinę turinčiai bendrovei tos valstybės teisme, kitos bendrovės įdarbintas darbuotojas remiasi darbu abiejose šiose bendrovėse, nurodytas teismas, prieš spręsdamas dėl savo jurisdikcijos nagrinėti reikalavimus, pareikštus dviem bendrovėms, neprivalo įvertinti, ar darbuotojas dirba abiejose bendrovėse.
- 34 Taip pat kyla klausimas, ar tokiu atveju specialių jurisdikcijos taisyklių, susijusių su individualiomis darbo sutartimis, savarankiškas pobūdis nekliaudo taikyti minėto reglamento 4 straipsnio 1 dalies.

**Remdamasis šiais motyvais, Teismas:**



Pateikia Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šiuos klausimus:

- Ar 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 4 straipsnio 1 dalis ir 20 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinamos taip, kad pareikšdamas ieškinį valstybėje narėje buveinę turinčiai bendrovei tos valstybės teisme, kitos bendrovės įdarbintas darbuotojas remiasi darbu abiejose šiose bendrovėse, nurodytas teismas, prieš sprendžiamas dėl savo jurisdikcijos nagrinėti reikalavimus, pareikštus dviem bendrovėms, neprivalo įvertinti, ar darbuotojas dirba abiejose bendrovėse?

-Ar tie patys straipsniai turi būti aiškinami taip, kad tokiu atveju specialių jurisdikcijos taisyklių, susijusių su individualiomis darbo sutartimis, savarankiškas pobūdis nekliudo taikyti Reglamento Nr. 1215/2012 4 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos bendrosios jurisdikcijos taisyklės, pagal kurią jurisdikcija priskiriama atsakovo nuolatinės gyvenamosios vietos (buveinės) valstybės narės teismams?

<...>

<...> [Sprendimas sustabdyti bylos nagrinėjimą ir nacionalinio proceso klausimai]

DARBINIS VERTINIMAS